Klapalekiana, **29**: 139-140, 1993
ISSN 1210-6100

Cantharis paradoxa - nový druh páteříčka pro Slovensko (Coleoptera: Cantharidae)

Cantharis paradoxa - a new species for Slovakia (Coleoptera: Cantharidae)

Pavel ŠPRYŇAR

Lečkova 1521, CZ-149 00 Praha 4

Faunistics, determination, Coleoptera, Cantharidae, *Cantharis paradoxa*, Slovak Republic

Abstract. *Cantharis paradoxa* Hicker, 1960 is recorded for the first time from Slovakia.

C. paradoxa Hicker, 1960 je brouk známý ze střední a jižní Evropy, ze států sousedících se Slovenskem se vyskytuje v Maďarsku, Rakousku a České republice (Morava) (Dahlgren 1979, Švihla 1993). Jako nový druh pro Slovenskou republiku byl zjištěn z těchto lokalit:

Slovakia mer.: vrch Zobor u Nitry (7674b), 560 m n. m., lesostep, 5.V.1991, 1 ♂ (na této lokalitě se vyskytoval spolu s *C. obscura* Linnaeus, 1758, s nímž je možná záměna), V. Švihla rev.; Belanské vršky u Štúrova (8177d), 220 m n. m., okraj doubravy, oklep, 14.V.1993, více ex., P.Špryňar et Z. Palice lgt.; Kamenica n. Hr. - okolí (8178c), 200 m n. m., oklep, smyk, 15.V.1993, 2♂♂, 2♀♀; Chľaba - Veľká Dolina (8178d), 200 m n. m., smíšený les, smyk, 16.V.1993, 1 ♂. Vše P.Špryňar lgt., coll. et det.

Tento druh je zřejmě na příhodných místech (okraje xerotermních doubrav v jižních oblastech státu) ve vhodnou dobu (první polovina května) hojný. Fakt, že doposud nebyl ze Slovenska hlášen, je nepochybně způsoben jeho přehlížením mezi jinými druhy podobných páteříčků (klíč k určení uvádí Dahlgren 1979). Zejména od běžného a rozšířeného druhu *C. obscura* se *C. paradoxa* dá spolehlivě odlišit pouze podle samčích kopulačních orgánů. Opatrné vysunutí aedeagu je možné provést přímo v terénu jemným tlakem na poslední zadečkové články brouka. Tvar dorsální části a paramer je dobře rozeznatelný i pod 10x zvětšující lupou.

C. paradoxa má apikální výběžky paramer rovnoběžné, krátké, nepřesahují okraj dorsální části, která je rovná, uprostřed se zářezem. Aedeagus je válcovitý (obr. 1).

C. obscura má paramery dlouhé, prohnuté, zřetelně přesahují přes apikální okraj dorsální části, která je asi o polovinu užší než báze aedeagu. Aedeagus má tedy charakteristický hruškovitý tvar (obr. 2).

Prohlížením aedeagu u živých páteříčků se urychlí průzkum. Lze očekávat, že *Cantharis paradoxa* je častější, než je dosud známo.

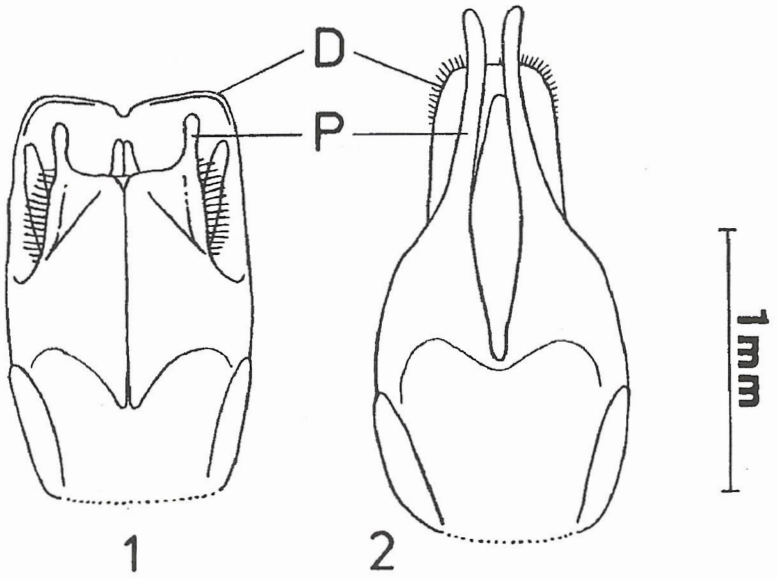
LITERATURA

DAHLGREN G. 1979: Cantharidae, pp. 19-39. In: FREUDE H., HARDE K. W., LOHSE G. A.: *Die Käfer Mitteleuropas 6.* Goecke & Evers, Krefeld, 367 pp.

ŠVIHLA V. 1993: Cantharidae, pp. 82-83. In: JELÍNEK J. (ed.): Check-list of Czechoslovak Insects IV. Seznam československých brouků. *Folia Heyrovskyana, Suppl.* 1: 3-172 (in English and Czech).

SUMMARY

Cantharis paradoxa is recorded for the first time from Slovakia. This species is similar to *C. obscura*. Determination of both species is possible using characters of male genitalia (in parameres and



Obr. 1 - 2. Aedeagus - pohled z ventrální strany. D - dorsální část, P - paramery. 1 - *Cantharis paradoxa*, 2 - *C. obscura*.
Fig. 1 - 2. Aedeagus - ventral view. D - dorsal part, P - parameres. 1 - *Cantharis paradoxa*, 2 - *C. obscura*.

dorsal part of aedeagus) which can be seen also on living specimens after pushing out of aedeagus by mild pressure.